

Taules participatives de treball i debat sobre reptes en l'avaluació: *Dificultats en l'avaluació i com es poden afrontar*

VIII JORNADA DE SALUT COMUNITÀRIA DE VIC
Avaluació en acció!

Divendres 17 de gener de 2025

Anna Ramon-Aribau

anna.ramon@uvic.cat

Objectius del taller

Al final d'aquesta sessió hauríem de:

Comprendre els reptes comuns per fomentar la participació de les parts interessades en les avaluacions.

Identificar estratègies pràctiques per millorar la participació tot respectant les consideracions ètiques.

Reconèixer i navegar pels dilemes ètics clau en les avaluacions dels programes de salut.

---

1. Benvinguda

2. Reptes i principis clau (I) - Foment de la participació

Barreres com la desconfiança, les limitacions de temps o la manca de valor percebut.

Estratègies: processos de co-disseny, incentius, programació flexible i llenguatge inclusiu.

2. Reptes i principis clau (II)

- Consideracions ètiques

Confidencialitat, dinàmiques de poder, consentiment informat i sensibilitat cultural.

Consells pràctics: involucrar líders de la comunitat confiança, evitar el tokenisme i equilibrar les dinàmiques de poder.

3. Activitat interactiva: estudi de cas

- Títol: "Avaluació d'un programa de prevenció de la diabetis en una comunitat urbana diversa"
- Escenari: Formeu part d'un equip que avalua un programa de prevenció de la diabetis en una gran àrea urbana amb poblacions diverses. El programa ofereix tallers educatius, projeccions gratuïtes i assessorament sobre alimentació saludable i activitat física. L'objectiu de l'avaluació és avaluar l'eficàcia del programa, la participació de la comunitat i les àrees de millora.

3. Activitat interactiva: estudi de cas

Reptes identificats en l'avaluació:

- **Baixa participació de les parts interessades:**
  - El programa es basa en treballadors sanitaris locals (CAP), però se senten sobrecarregats i veuen l'avaluació com un "treball addicional". Alguns dubten a compartir comentaris honestos, tement possibles repercussions.
  - Pacients/Participants: la comunitat inclou persones de diferents orígens culturals i socioeconòmics. Barreres com la desconfiança envers els estrangers, la manca de temps, les diferències lingüístiques i la baixa alfabetització en salut han provocat una baixa assistència als grups focals i a les entrevistes.
- **Preocupacions ètiques:**
  - Confidencialitat: els participants expressen la seva preocupació sobre com s'utilitzaran les seves dades i si la seva informació personal es mantindrà privada.
  - Dinàmiques de poder: els membres de la comunitat vulnerables (per exemple, immigrants recents, persones amb ingressos baixos) se senten reticents a participar, temen el judici o la discriminació.
  - Sensibilitat cultural: algunes eines i mètodes d'avaluació se senten desajustats amb les normes i pràctiques culturals, la qual cosa provoca malestar i un baix compromís.

3. Activitat interactiva: estudi de cas

Tasca: cada grup respon:

- **Com fomentaríeu la participació?**
  - Com motivaríeu els treballadors sanitaris perquè aportin els seus coneixements respectant el seu temps i la seva càrrega de treball?
  - Quines estratègies utilitzaríeu per generar confiança i fomentar la participació de diversos membres de la comunitat?
- **Com abordaríeu les preocupacions ètiques?**
  - Com garantir la confidencialitat de tots els participants?
  - Quins passos concrets faríeu per respectar i abordar els desequilibris de poder i les diferències culturals?

4. Compartir i debat en grup

5. Tancament – què ens emportem?

Exemples d'estratègies per fomentar la participació:

- Implicar líders de la comunitat o ambaixadors culturals perquè actuïn com a enllaços i promoguin l'avaluació.
- Oferir mètodes flexibles de recollida de dades (p. ex., enquestes en línia, entrevistes individuals o bústies de suggeriments anònims).
- Proporcionar incentius per a la participació, com ara certificats d'agraïment/formació.
- Realitzar sessions en l'idioma preferit dels participants i en horaris que s'adaptin als seus horaris.

5. Tancament – què ens emportem?

Exemples d'estratègies per abordar les preocupacions ètiques:

- Utilitzar formularis de consentiment informat que siguin senzills, clars i culturalment adequats.
- Formar els avaluadors en competència cultural per garantir la sensibilitat durant les interaccions.
- Permetre als participants revisar com s'informaran i utilitzaran les seves dades, donant-los control sobre les seves contribucions.
- Organitzar sessions de recollida de dades en entorns segurs, familiars i neutrals (per exemple, centres comunitaris locals).